

Συνεχίζονται οι εργασίες στην Αμφίπολη

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Την έγκριση της αρχιτεκτονικής μελέτης του μνημειακού συνόλου του Τύμβου Καστά, σε συνέχεια της ομόφωνης γνώμοδότησης του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου στις 17 Δεκεμβρίου 2019, ακολούθησε η ολοκλήρωση από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού και την ερευνητική ομάδα του Αριστοτελείου Πανεπιστήμιου Θεσσαλονίκης της γεωτεχνικής διερεύνησης γύρω από το ταφικό μνημείο. Την επόμενη εβδομάδα ολοκληρώνονται η στατική και η γεωτεχνική μελέτη σύμφωνα με τον προγραμματισμό της Διεύθυνσης Αναστήλωσης Αρχαίων Μνημείων του ΥΠΠΟΑ.

Όπως αναφέρεται σε σχετική ανακοίνωση του ΥΠΠΟΑ, οι μελέτες αναμένεται να εισαχθούν προς έγκριση στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο στις 14 Ιουλίου 2020. Στόχος είναι να ξεκινήσει αμέσως η διαδικασία δημοπράτησης προκειμένου εντός του δεύτερου 15ημέρου του Σεπτεμβρίου 2020 να ξεκινήσει η πρώτη φάση εργασιών στερέωσης και αποκατάστασής του μνημειακού συνόλου.

«Είμαστε εδώ, στον τύμβο Καστά», δήλωσε η Υπουργός Πολιτισμού και

Αθλητισμού Λίνα Μενδώνη, «γιατί έπρεπε να δούμε την πορεία των μελετών που εκπονούνται όλο αυτό το διάστημα, την εφαρμογή τους στο πεδίο και τους χρόνους που θα χρειαστούν, προκειμένου να εγκατασταθούν τα εργοτάξια. Είμαι απόλυτα ικανοποιημένη γιατί τα πράγματα εξελίσσονται εντός χρονοδιαγράμματος. Γύρω στις 15 Ιουλίου θα εισαχθούν στο ΚΑΣ οι δυο μελέτες οι οποίες είναι άμεσα συνδεδεμένες με την πρώτη φάση των εργασιών. Ελπίζουμε να ξεκινήσουν, αφού γίνουν οι διαγωνιστικές διαδικαστικές και η δημοπράτηση των έργων, περί το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου. Οι απαλλοτριώσεις που έπρεπε να γίνουν και είχαν ξεχαστεί απολύτως, ως πέρυσι το καλοκαίρι, ήδη είναι στην τελική τους φάση. Αυτό το λέω ως παράδειγμα εγρήγορσης όλων των αρμοδίων και συναρμοδίων υπηρεσιών του Υπουργείου. Ήδη έχει γίνει η δημοσίευσή τους στο ΦΕΚ, ενώ ξέρουμε ότι οι ανάλογες διαδικασίες χρειάζονταν μερικά χρόνια».

Παράλληλα και προκειμένου να αντιμετωπιστούν, με τον δέοντα επιστημονικό τρόπο, τα ζητήματα των υπό εκπόνηση μελετών (στατικής και γεωτεχνικής) για το μνημείο και για την εφαρμογή της εγκεκριμένης -από το 2015- μελέτης χωματοργικής διαμόρφωσης των πρανών του Τύμβου, κατέστη αναγκαία η χρήση νέου επικαιροποιημένου τοπογραφικού υποβάθρου υψηλής ακριβείας του Τύμβου και της ευρύτερης περιοχής του.

Την εκπόνηση του νέου υποβάθρου ανέλαβε το τμήμα Τοπογραφίας ΑΠΘ, στο πλαίσιο Μνημονίου Συνεργασίας που έχει υπογραφεί από τον Μάρτιο 2020, μεταξύ του Πανεπιστημίου και του ΥΠΠΟΑ. Στο τοπογραφικό η Διεύθυνση Αναστήλωσης έκανε την περαιτέρω επεξεργασία όπως και πλήθος σχεδιαστικών τομών, για την άμεση υποβοήθηση των μελετών.

Προκειμένου να αποκατασταθεί η αρχική γεωμετρία των πρανών του Τύμβου με τη μετακίνηση των όγκων χώματος που είχαν αφαιρεθεί κατά τις ανασκαφές των τελευταίων 60 ετών από την κορυφή του και είχαν απλωθεί περιμετρικά, αλλοιώνοντας την μορφή του, έγινε λεπτομερής τοπογραφική τεκμηρίωση και προμέτρηση του όγκου τους. Έτσι σημάνθηκαν με ακρίβεια τα σημεία που πρέπει να αφαιρεθούν οι ανασκαφικές επιχώσεις, για να αποκατασταθεί η αρχαία γεωμετρία του Τύμβου. Μεγάλο τμήμα των επιχώσεων αυτών θα επανατοποθετηθούν -κατά το δυνατόν- στην αρχική τους θέση, σε ένα πρωτότυπο, διεθνώς, εγχείρημα αποκατάστασης Τύμβου, με το αυθεντικό του υλικό.

Για τη σύγχρονη διεπιστημονική έρευνα προστασίας των Μνημείων, αυτό το αυθεντικό υλικό εκλαμβάνεται ως μνημείο, όπως και ο τρόπος διαβάθμισης και διάστρωσής του κατά την αρχαία οικοδομική ως αναπόσπαστο τμήμα της αρχιτεκτονικής του. Για τους λόγους αυτούς εκπονήθηκε από τη Διεύθυνση

Αναστήλωσης ένα τρισδιάστατο μοντέλο του Τύμβου υψηλής ακριβείας, στο οποίο τέθηκε η αρχική γεωμετρία των πρανών του, βάσει των στοιχείων της αρχιτεκτονικής μελέτης αποκατάστασης και αφαιρέθηκε ο ακριβής όγκος χώματος στον οποίο πρέπει να γίνουν οι εργασίες, ενώ προστέθηκαν οι ανάλογες επιχώσεις. Επιπρόσθετα, θα γίνουν διαμορφώσεις και στερέωση των κατάντη του μνημείου ανατολικών πρανών, έτσι ώστε το καλύτερα σωζόμενο τμήμα του περιβόλου να καταστεί επισκέψιμο εντός του 2020.

Από την έρευνα στο διάσπαρτο μαρμάρινο υλικό του περιβόλου, το οποίο μεταφέρθηκε πρόσφατα στον Τύμβο, αποδόθηκαν στις αρχικές τους θέσεις 39 μέλη στο νοτιοανατολικό τμήμα του, ενώ δρομολογείται άμεσα η τοποθέτηση 45 μελών δυτικά του Ταφικού Μνημείου, στο πλαίσιο της εκκίνησης μιας πιλοτικής αποκατάστασης τμήματος του περιβόλου μήκους 12,5 μέτρων.

Παράλληλα, η ερευνητική ομάδα του καθηγητή του ΑΠΘ Γρηγόρη Τσόκα ολοκλήρωσε τη φάση της λεπτομερούς διασκόπησης στους τοίχους του διαφράγματος κάτω από τις Σφίγγες. Από τη διασκόπηση, επιβεβαιώθηκε η αρχική υπόθεση της αρχιτεκτονικής μελέτης, την οποία έχει εκπονήσει ο αρχιτέκτων του ΥΠΠΟΑ δρ Μιχάλης Λεφαντζής, για την ύπαρξη αφανών πεσσών με συμφυείς ημικίονες για τη στήριξη του επιστυλίου, όπως και την ύπαρξη βάσης διαμορφωμένης από ορθοστάτες και καταληπτήρα, πάνω στους οποίους εδράζεται ο πεσσός. Και στην περίπτωση αυτή, δηλαδή, υπήρχε ένα αντίστοιχο διάφραγμα με αυτό που συναντάται στο διάφραγμα με τις «Καρυάτιδες» του μνημείου. Η έρευνα στο σημείο αυτό συνεχίζεται, έτσι ώστε να εξαχθούν χρήσιμα στοιχεία για την οικοδομική ιστορία του μνημείου.